oGRAJegzamin

Arkusz prezentuje zadania typowe dla egzaminu ósmoklasisty
z języka polskiego, lecz nie stanowi arkusza wzorcowego.
Powstał w ramach oddolnej inicjatywy
OGRAJ EGZAMIN na polu Minecrafta.
Ostatnia prosta z Basią i Łukaszem,
której pomysłodawczynią jest Barbara Dubiecka-Kruk.

Autor zadań w arkuszu:
Łukasz Szeliga

Licencja CC BY NC
Możesz kopiować ten arkusz, rozprowadzać go i przedstawiać,
pod warunkiem przywołania imienia i nazwiska autora.
Możesz wykorzystywać ten arkusz tylko w celach niekomercyjnych.

Maj 2023

Za rozwiązanie wszystkich zadań można otrzymać 45 punktów.

Lista lektur obowiązkowych w roku szkolnym 2022/2023 (zgodna z wymaganiami egzaminacyjnymi)

Klasy VII i VIII
Charles Dickens, *Opowieść wigilijna*
Aleksander Fredro, *Zemsta*
Jan Kochanowski, wybór fraszek i trenów, w tym treny VII, VIII
Aleksander Kamiński, *Kamienie na szaniec*
Adam Mickiewicz, *Reduta Ordona*, *Śmierć Pułkownika*, *Świtezianka*, *Dziady* część II, *Pan Tadeusz* (całość)
Antoine de Saint-Exupéry, *Mały Książę*
Henryk Sienkiewicz, *Quo vadis*, *Latarnik*
Juliusz Słowacki, *Balladyna*

Inne lektury obowiązkowe (zgodne z podstawą programową), do których również można się odwołać

Klasy VII i VIII
Jan Kochanowski, treny I, V
Ignacy Krasicki, *Żona modna*
Adam Mickiewicz, wybrany utwór z cyklu *Sonety krymskie*
Stefan Żeromski, *Syzyfowe prace*
Sławomir Mrożek, *Artysta*
Melchior Wańkowicz, *Tędy i owędy* (wybrany reportaż)

Przeczytaj tekst i wykonaj zadania

Przeczytaj tekst pt. ,,Dyskryminacja ze względu na niepełnosprawność - jak radzić sobie z dyskryminującym otoczeniem?" dostępny pod poniższym linkiem, a następnie wykonaj zadania:
https://www.fundacjaavalon.pl/abc/dyskryminacja-ze-wzgledu-na-niepelnosprawnosc-jak-radzic-sobie-z-dyskryminujacym-otoczeniem/

Zadanie 1. (0–2)

Z podanych pytań wybierz te, na które odpowiedzi zawarto we wskazanych akapitach tekstu. Wpisz do tabeli oznaczenia literowe tych pytań. Każdemu akapitowi przyporządkuj jedno pytanie.

A. Co uniemożliwia młodym osobom z niepełnosprawnością osiąganie celów?
B. Na czym polega edukacja antydyskryminacyjna w szkołach?
C. Czym jest dyskryminacja pośrednia?
D. Jakie czynniki wpływają na to, że ludzie dyskryminują innych?
E. Jaka jest rola autorytetu w przeciwdziałaniu dyskryminacji w szkole?

Akapit	**Pytanie**
3. (,,Czemu ludzie dyskryminują?")	
4. (,,Zagrożenie stereotypem")	
6. (,,Jak zapobiegać dyskryminacji ze względu na niepełnosprawność?")	

Zadanie 2. (0–1)

Oceń prawdziwość podanych stwierdzeń. Wybierz P, jeśli stwierdzenie jest prawdziwe, albo F – jeśli jest fałszywe.

Z tekstu wynika, że samoświadomość jest kluczowa w radzeniu sobie z dyskryminacją.	**P**	**F**
Autorka tekstu, choć nie jest psycholożką, to ma doświadczenie w pracy z osobami z niepełnosprawnością.	**P**	**F**

Zadanie 3. (0–1)

Które z podanych niżej zdań jest niezgodne z treścią tekstu ,,Dyskryminacja ze względu na niepełnosprawność – jak radzić sobie z dyskryminującym otoczeniem?"? Wybierz właściwą odpowiedź spośród podanych.

A. Brak windy w budynku jest przykładem dyskryminacji pośredniej.
B. Osoby z niepełnosprawnością ruchową doświadczają jednego rodzaju dyskryminacji.
C. Milczenie, obojętność i brak empatii nie wspierają walki z dyskryminacją.
D. Autorka tekstu skupia się na młodych osobach z niepełnosprawnością.

Zadanie 4. (0–1)

Wyjaśnij sens sformułowania przywołanego w 3. akapicie zatytułowanym ,,Czemu ludzie dyskryminują?": (...) ważne jest modelowanie ról – potrzeba zmiany sposobu, w jaki OzN są przedstawiane w kulturze.

……

……

……

……

……

Zadanie 5. (0–2)

5.1.

Uzupełnij poniższe zdanie. Wybierz odpowiedź spośród oznaczonych literami A i B oraz odpowiedź spośród oznaczonych literami C i D.

W wypowiedzeniu *W ostatnich latach możemy również zaobserwować wzrost przypadków cyberbullyingu, czyli nękania w internecie* podkreślony wyraz to rzeczownik A/B, pełniący funkcję C/D.

A. w bierniku
B. w dopełniaczu
C. przydawki
D. dopełnienia

5.2. Dokończ zdanie. Wybierz właściwą odpowiedź spośród podanych.

Taki sam typ orzeczenia jak w wypowiedzeniu: *Ważne jest zrozumienie, że różne formy dyskryminacji są ze sobą powiązane* występuje w zdaniu:

A. Każdy z nas może przeciwdziałać dyskryminacji.
B. Warto budować podjazdy, ponieważ pomagają one poruszać się osobom na wózkach.
C. Dzięki przeciwdziałaniu dyskryminacji stajemy się lepszymi obywatelami.
D. Organizacje tj. szkoły, urzędy czy muzea mogą dostać dotację na windy i podjazdy.

Zadanie 6. (0–1)

W którym z wyrazów pisownia „ch” jest zgodna z tą samą szczegółową zasadą ortograficzną, co zastosowana w wyrazie *duch*? Wybierz właściwą odpowiedź spośród podanych.

A. chustka
B. schlebiać
C. dysharmonia
D. mucha

Zadanie 7. (0–1)

Obejrzyj poniższą grafikę.

Autor: Matheus Viana
Źródło: https://www.pexels.com/pl-pl/zdjecie/rece-przed-bialym-i-czarnym-tle-3541916/

Czy przedstawiona grafika mogłaby być ilustracją do tekstu Dominiki Gołąb *Dyskryminacja ze względu na niepełnosprawność – jak radzić sobie z dyskryminującym otoczeniem?*. Uzasadnij swoją odpowiedź.

……

……

……

……

Zadanie 8. (0–1)

Przeczytaj definicję wyrazu *kondycja* z internetowego słownika języka polskiego PWN.

kondycja
1. «stan fizyczny organizmu»
2. «ogólny stan czegoś»
3. «czyjaś sytuacja życiowa»

W którym z podanych zdań użyto wyrazu kondycja w znaczeniu 3.? Wybierz właściwą odpowiedź spośród podanych.

A. Jego kondycja uległa pogorszeniu, więc został przetransportowany do szpitala.
B. Po powodzi z 2010 roku kondycja mieszkańców znacznie się pogorszyła.
C. Kondycja gospodarki światowej wciąż nie jest stabilna.
D. Ruch, niejedzenie słodyczy i sen to składowe dobrej kondycji.

Zadanie 9. (0–3)

Napisz ogłoszenie o organizowanym w Twojej szkole spotkaniu ze znanym pisarzem. Zachęć koleżanki i kolegów do udziału w tym wydarzeniu.
Uwaga: w ocenie wypowiedzi będzie brana pod uwagę poprawność językowa, ortograficzna i interpunkcyjna.

OGŁOSZENIE

……

……

……

……

……

……

……

……

……

Przeczytaj tekst i wykonaj zadania

Adam Mickiewicz
Dziady

WIDMO
(zza okna)
Dzieci! nie znacie mnie, dzieci?
Przypatrzcie się tylko z bliska,
Przypomnijcie tylko sobie!
Ja nieboszczyk pan wasz, dzieci!
Wszak to moja była wioska.
Dziś ledwo rok mija trzeci,
Jak mnie złożyliście w grobie.
Ach, zbyt ciężka ręka boska!
Jestem w złego ducha mocy,
Okropne cierpię męczarnie.
Kędy noc ziemię ogarnie,
Tam idę szukając nocy;
A uciekając od słońca
Tak pędzę żywot tułaczy,
A nie znajdę błędom[1] końca.
Wiecznych głodów jestem pastwą;
A któż mię nakarmić raczy?
Szarpie mię żarłoczne ptastwo[2];
A któż będzie mój obrońca?
Nie masz, nie masz mękom końca!

CHÓR
Szarpie go żarłoczne ptastwo,
A któż mu będzie obrońca?
Nie masz, nie masz mękom końca!

GUŚLARZ
A czegoż potrzeba dla duszy,
Aby uniknąć katuszy?
Czy prosisz o chwałę nieba?
Czy o poświęcone gody?
Jest dostatkiem mleka, chleba,
Są owoce i jagody.
Mów, czego trzeba dla duszy,
Aby się dostać do nieba?

WIDMO
Do nieba?... bluźnisz daremnie..
O nie! ja nie chcę do nieba;
Ja tylko chcę, żeby ze mnie
Prędzej się dusza wywlekła.
Stokroć wolę pójść do piekła,
Wszystkie męki zniosę snadnie;
Wolę jęczeć w piekle na dnie,
Niż z duchami nieczystemi
Błąkać się wiecznie po ziemi,
Widzieć dawnych uciech ślady,
Pamiątki dawnej szkarady;
Od wschodu aż do zachodu,
Od zachodu aż do wschodu
Umierać z pragnienia, z głodu
I karmić drapieżne ptaki.
Lecz niestety! wyrok taki,
Że dopóty w ciele muszę
Potępioną włóczyć duszę,
Nim kto z was, poddani moi,
Pożywi mię i napoi.
Ach, jak mnie pragnienie pali;

Gdyby mała wody miarka!
Ach! gdybyście mnie podali
Choćby dwa pszenicy ziarka!

CHÓR
Ach, jak go pragnienie pali!
Gdyby mała wody miarka!
Ach, gdybyśmy mu podali
Choćby dwa pszenicy ziarka!

CHÓR PTAKÓW NOCNYCH
Darmo żebrze, darmo płacze:
My tu czarnym korowodem,
Sowy, kruki i puchacze,
Niegdyś, panku, sługi twoje.
Któreś ty pomorzył głodem,
Zjemy pokarmy, wypijem napoje.
Hej, sowy, puchacze, kruki,
Szponami, krzywymi dzioby
Szarpajmy[3] jadło na sztuki!
Chociażbyś trzymał już w gębie,
I tam ja szponę zagłębię;
Dostanę aż do wątroby.
Nie znałeś litości, panie!
Hej, sowy, puchacze, kruki,
I my nie znajmy litości:
Szarpajmy jadło na sztuki,
A kiedy jadła nie stanie,
Szarpajmy ciało na sztuki,
Niechaj nagie świecą kości.

Adam Mickiewicz, Dziady, [w:] wolnelektury.pl

[1] *błędom* — tu: błądzeniu.
[2] *ptastwo* — ptactwo.
[3] *szarpajmy* — dziś popr.: szarpmy.

Zadanie 10. (0–1)

Na podstawie przytoczonego fragmentu oceń prawdziwość podanych stwierdzeń. Wybierz P, jeśli stwierdzenie jest prawdziwe, albo F – jeśli jest fałszywe.

Widmo pragnie dostać się jak najszybciej do nieba.	**P**	**F**
Ptaki obecne w kaplicy były niegdyś dziećmi widma Złego Pana.	**P**	**F**

Zadanie 11. (0–1)

Dokończ zdanie. Wybierz odpowiedź A albo B i jej uzasadnienie 1., 2. albo 3.

Wyraz *pomorzyć* użyty w wypowiedzi Chóru Ptaków Nocnych we współczesnej polszczyźnie jest

A.	archaizmem,	ponieważ	1.	niedawno pojawił się w języku polskim.
B.	neologizmem,		2.	wyszedł z powszechnego użycia w języku polskim.
			3.	często stosuje się go w potocznym języku polskim.

Zadanie 12. (0–1)

Dokończ zdanie. Wybierz właściwą odpowiedź spośród podanych.

Widmo Złego Pana jest przykładem ducha:
A. Lekkiego.
B. Średniego.
C. Ciężkiego.
D. Marnego.

Zadanie 13. (0–2)

Dokończ zdanie. Wybierz właściwą odpowiedź spośród podanych.

13.1. Do tego samego rodzaju literackiego co *Dziady* cz. II Adama Mickiewicza należy
A. *Zemsta* Aleksandra Fredry.
B. *Tren VIII* Jana Kochanowskiego.
C. *Kamienie na Szaniec* Aleksandra Kamińskiego.
D. *Quo vadis* Henryka Sienkiewicza.

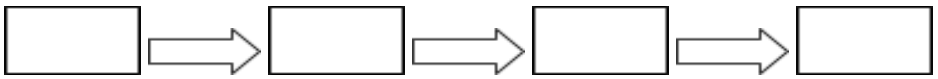
13.2. Cechę charakterystyczna dla rodzaju literackiego, do którego należą *Dziady* cz. II Adama Mickiewicza jest obecność:

A. Didaskaliów.
B. Rymów.
C. Archaizmów.
D. Epitetów.

Zadanie 14. (0–1)

Na podstawie całego utworu *Dziady* cz. II ułóż poniższe treści zgodnie z porządkiem chronologicznym. Wpisz litery A, B, D, E w kratki we właściwej kolejności.

A. Skarga pasterki Zosi.
B. Zgromadzenie wieśniaków w kaplicy.
C. Widmo Złego Pana.
D.Tajemnicza zjawa młodzieńca.
E. Przybycie dusz Józia i Rózi.

Zadanie 15. (0–1)

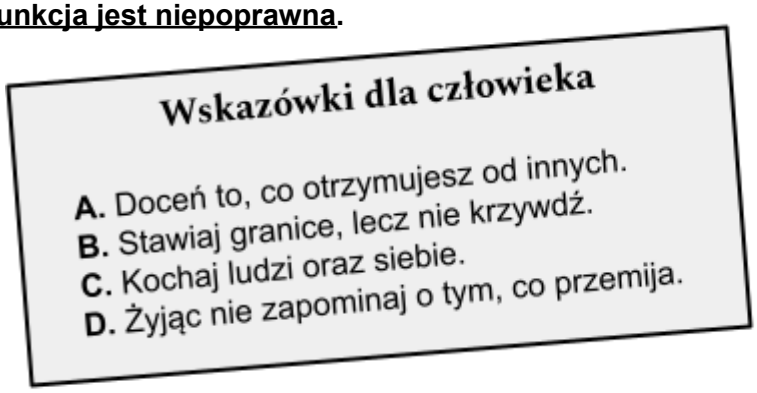
Dokończ zdanie. Wybierz właściwą odpowiedź spośród podanych.

Wypowiedź *Bo kto nie był ni razu człowiekiem, Temu człowiek nie pomoże* odnosi się do postępowania

A. Pasterki Zosi.
B. Chóru Ptaków.
C. Złego Pana.
D. Józia i Rózi.

Zadanie 16. (0–1)

Na podstawie *Dziadów* cz. II powstały Wskazówki dla człowieka. Wybierz zdanie, w którym <u>interpunkcja jest niepoprawna</u>.

Zadanie 17. (0–1)

Spośród podanych niżej wyrazów wybierz te, które należą do tej samej rodziny wyrazów.

Do tej samej rodziny wyrazów należą wyrazy:

A. robotnik, robotnika, robotnikowi.
B. domek, domownik, domisko.
C. gmach, budynek, obiekt.
D. robić, budować, udomawiać.

Zadanie 18. (0–3)

18.1. **Do podanej tezy sformułuj argument. Zilustruj go innym – niż w przytoczonym fragmencie – wydarzeniem z dzieła Adama Mickiewicza *Dziady* cz. II.**

Teza: Niezbędne do przeprowadzenia obrzędu dziadów przez Guślarza są różne rzeczy i przedmioty.

Argument: ……
……
……
……
……

18.2. **Spośród lektur obowiązkowych, innych niż *Dziady* cz. II, wybierz tę, w której pojawiają się elementy fantastyczne. Podaj tytuł tej lektury oraz jej bohatera. Uzasadnij swój wybór. W uzasadnieniu przywołaj sytuację z tej lektury, ilustrującą Twoją argumentację.**

Tytuł lektury:……

Bohater lektury: ……..……..……..

Uzasadnienie wyboru: ..……
……
……
……
……
……
……

Zadanie 19. (0–20)

Wybierz **jeden** z podanych tematów i napisz wypracowanie.

• Pamiętaj o zachowaniu formy wypowiedzi wskazanej w temacie: napisz rozprawkę albo opowiadanie.

• W wypracowaniu odwołaj się do wybranej lektury obowiązkowej. Lista lektur obowiązkowych znajduje się na stronie 3 tego arkusza egzaminacyjnego.

• Twoja praca powinna liczyć co najmniej 200 wyrazów.

• Zapisz wypracowanie w wyznaczonym miejscu. Nie pisz na marginesie.

Temat 1.

Warto być dobrym człowiekiem. Napisz rozprawkę, w której rozważysz trafność tego stwierdzenia. W wypracowaniu odwołaj się do wybranej lektury obowiązkowej oraz innego utworu literackiego.

Temat 2.

Napisz opowiadanie o spotkaniu z jednym z bohaterów wybranej lektury obowiązkowej. Lekcja, którą otrzymałaś/ otrzymałeś od bohatera wybranej lektury pozwoliła Ci przezwyciężyć trudność, która Cię spotkała. Wypracowanie powinno dowodzić, że dobrze znasz wybraną lekturę obowiązkową.

Wypracowanie

na temat nr …….

……

……

……

……

……

……

……

……

……

……

……

……

……

……